

sacit

The Legend of THAICRAFT

โครงการเชิดชูผู้สร้างสรรค์
งานศิลปหัตถกรรม

ตำนานบทใหม่ของช่างฝีมือคนไทย

ครูศิลป์ของแผ่นดิน

ประจำปี 2567

sacit
The Legend of
THAICRAFT

โครงการเชิดชูผู้สร้างสรรค์
งานศิลปหัตถกรรม

นายวิชณุ ผดุงศิลป์
ครูศิลป์ของแผ่นดิน ประจำปี 2567
ประเภทเครื่องกระดาษ (หัวโขน)
จังหวัดอ่างทอง

วิชณุ ผดุงศิลป์
Wissanu Padungsin

ประเภทเครื่องกระดาษ (หัวโขน)
Paper Artifacts (Khon Masks)

อายุ 64 ปี
จังหวัดอ่างทอง

Age: 64 years
Province: Ang Thong

นายวิชณุ ผนุงศิลป์ เป็นทายาทสืบสานงานช่างทำหัวโขนตามกรรมวิธีโบราณของสกุลช่างผนุงศิลป์ เป็นชาวจังหวัดอ่างทองเป็นหลานปู่ของนายแปบ ผนุงศิลป์ ช่างทำหัวโขนโบราณ ตั้งแต่รัชกาลที่ 6 - รัชกาลที่ 9 เป็นหลานอาของ นายสำเนียง ผนุงศิลป์ ครูศิลป์ของแผ่นดินปี 2552 ผู้สืบทอดการทำหัวโขนมาจากรุ่นปู่ นายวิชณุจึงคลุกคลีอยู่กับการทำหัวโขนแบบ โบราณตั้งแต่เด็ก

หลังเรียนสำเร็จระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นายวิชณุได้สอบเข้าเรียนใน วิทยาลัยช่างศิลป์ ของกรมศิลปากรได้ ในสาขาจิตรกรรม ทำให้ได้เรียนรู้พื้นฐานการวาดลายทั้งหมด ทั้งลายไทย ลายสากล การปั้น และวิชาการทำงานลายรดน้ำ จากนั้นได้เข้าศึกษาในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงที่คณะศิลปะประจำชาติ วิทยาลัยเพาะช่าง ที่เน้นเรื่องการเขียน หัวโขนเพียงอย่างเดียว โดยได้รับการถ่ายทอดการเขียนลายหัวโขนตามแบบอยุธยา จากอาจารย์วรวิทย์ หิรัญมาศ หัวหน้าสาขาศิลป์ไทย ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้งานช่างฝีมือ หัวโขนจาก ม.ร.ว. จรุงสวัสดิ์สุขสวัสดิ์ ช่างฝีมือหัวโขนอิสระที่ได้รับการยอมรับทั้งในและ ต่างประเทศดังนั้นศิษย์ที่จบจากสำนักเพาะช่าง จึงเป็นศิษย์ที่สืบสานงานหัวโขนราชสำนัก อย่างแท้จริง

The Preserving and Continuing Traditional Wisdom Mr. Wissanu Padungsin is an heir to the craft of making Khon masks with using the ancient methods of the Padungsin artisan family. A native of Ang Thong province, he is the grandson of Mr. Paep Padungsin, a traditional Khon mask maker from the reigns of King Rama 6 to King Rama 9. He is also the nephew of Mr. Samniang Padungsin, a National Artist of Thailand in 2009, as the inheritor of the Khon maskmaking craft from his grandfather. Mr. Wisanu has been closely involved with the Khon mask tradition since childhood.

After graduating from Grade 9, Mr. Wisanu was accepted into the Fine Arts College of the Fine Arts Department in the painting major, where he learned the fundamentals of various types of patterns, including traditional Thai designs, international designs, sculpting, and the Lai Rod Nam technique. With the higherlevel studies at Poh Chang Academy of Arts, specializing solely in Khon mask painting. He was trained in Khon mask painting in Ayutthaya style by Professor Worawinai Hiranyamas, the head of the Thai Arts Department, who had received knowledge of Khon mask craftsmanship from M.R. Jarunsawat Suksawat, an independent Khon mask artisan renowned both nationally and internationally. Therefore, the graduates from Poh Chang are considered true successors of the royal Khon mask craftsmanship tradition.

ภูมิปัญญา ที่สะท้อน ทักษะ เชิงช่าง

งานช่างฝีมือหัวโขน เป็นงานช่างฝีมือที่บูรณาการองค์ความรู้ของช่างสิบหมู่ในหลากหลายสาขา ได้แก่ ช่างเขียน ช่างปั้น ช่างหล่อ ช่างหุ่น ช่างแกะสลัก ช่างรัก และช่างปิดทองประดับกระจก เป็นต้น มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ที่มีจารีตการสร้างสรรค์ชิ้นงานอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวโขนคือวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะหรือรามเกียรติ์

ดังนั้น ช่างทำหัวโขนราชสำนักจึงต้องเคร่งครัดต่อขนบนิยมจากตำราโบราณที่ระบุเอกลักษณ์ของตัวละครทุกตัว ว่าเป็นตัวละคร ที่อยู่ในเผ่าพงศ์วงศ์ตระกูลใด เช่น เผ่าพงศ์พระ นาง ยักษ์ลิง เทวดา หรือ ฤๅษี ช่างฝีมือหัวโขนดั้งเดิม ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดโดยนายวิชณุ ถือเป็นทายาทช่างทำหัวโขนรุ่นที่ 3 ที่ได้รับการส่งต่อมรดกทางวัฒนธรรมนี้มาจนถึงปัจจุบัน

Wisdom that reflects craftsmanship skills

The craftsmanship of Khon masks is an art skill that integrates the knowledge of various artisans across multiple disciplines, including painters, sculptors, metal casters, puppet makers, carvers, lacquer artisans, and gilders. A cultural heritage that has strict traditions in the creation of artifacts, particularly Khon masks, is influenced by the epic narratives of the Ramayana or Ramakien.

Therefore, the royal Khon mask makers must adhere strictly to the traditions outlined in ancient texts, which specify the characteristics of each character based on their lineage, such as Royal Characters, Noblewomen, Demons, Monkeys, Angels, or Hermits. Traditional Khon craftsmen are required to follow the guidelines rigorously. Mr. Wisanu is considered the third-generation heir of this cultural heritage, having received the knowledge and skills of Khon mask-making that continue to the present.

A man wearing a yellow short-sleeved shirt with a colorful pattern and glasses is seated on a wooden stool. He is working on a large, light-colored ceramic jar that has a tiered, ribbed design. He is using a small tool to shape the jar. In front of him on the stool is a small metal pot. The background shows a wooden cabinet with glass doors containing various items, and a string of colorful bunting is visible. The scene is set in a traditional Thai workshop.

เอกลักษณ์ ผลงานที่โดดเด่น

หัวโชนของครุวิชณ เป็นหัวโชนที่ยึดจารัต การทำแบบช่างหัวโชนไทยโบราณ โดยเฉพาะลวดลายที่ติดประดับหัวโชน จะเป็นลายรักทั้งสิ้น โดยการเคี้ยวรักตามแบบช่างหัวโชนไทยโบราณ แม่พิมพ์ลายที่ใช้เป็นแม่พิมพ์ก็แกะจากหินสบู่โดยช่างเป็นผู้แกะแม่พิมพ์หินสบู่เอง หุ่นกระดาษที่ปิดก็ปิดด้วยกระดาษสาซึ่งมีคุณภาพเท่ากับกระดาษข่อย

Distinctive Features of Khon Masks

Wisanu's Khon masks adhere to the traditions of ancient Thai Khon craftsmanship, especially in the decorative patterns used. All patterns are made using traditional lacquer techniques, following the styles of ancient Thai artisans. The molds for these patterns are carved from soapstone by the artisans themselves. The paper used for covering the masks is mulberry paper, which has a quality comparable to that of Khoi paper.

ความมุ่งมั่นตั้งใจในการอนุรักษ์ สืบทอดในงานศิลปหัตถกรรม

Aspirations for the Preservation and Transmission of Handicraft Arts

- ต้องมีใจรักในการทำงานนั้นๆ เสียก่อน
ซึ่งเมื่อเรามีใจ รักที่จะทำงานแล้ว เราก็จะ
มีความตั้งใจที่จะทำงานนั้นๆ ออกมาให้
ดีที่สุด โดยทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ
และ กำลังสติปัญญาทั้งหมดที่มี เมื่อเรา
ได้ทำงานที่เรารักแล้วสิ่งแรกที่จะได้รับ
คือ ความสุขที่เกิดจากการได้ทำงานที่
เรารัก เมื่องานชิ้นนั้นเสร็จเรียบร้อยออก
มาดีและมีความงาม
- เมื่อผลงานที่สร้างสรรค์มา มีความ
งดงาม ผู้ได้รับงานไปมีความสุข ช่างก็จะ
มีความสุขด้วย
- ความซื่อสัตย์ ซื่อตรงในการทำงานก็
เป็นสิ่งสำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งในการทำงาน

- First, should have a genuine love for
the work. When we are passionate
about what we do, we will be dedicated
to making it the best it can be, investing
all our physical effort, emotional commitment,
and intellectual capacity. When we do
the work we love, the first thing we
receive is the joy that comes from creating
something meaningful and beautiful
once that work is completed.
- When the work we create is exquisite,
it brings happiness to those who
receive it, then will be back to the artisan
which feels fulfilled and joyful.
- Honesty and integrity in one's work
are also crucial, serving as essential
values in the craftsmanship process.

เกียรติบัตร รางวัลที่เคยได้รับ

- ศิลปินดีเด่นจังหวัด สาขาทัศนศิลป์
- รางวัล วัฒนคุณารธ
- โล่เชิดชูเกียรติ ยกย่องให้เป็นทนายช่างศิลปะหัตถกรรม
- ใบประกาศกิตติคุณ ผู้มีจิตอาสาร่วมปฏิบัติงาน จัดสร้างพระเมรุมาศ สืบปลูกสร้างประกอบพระเมรุมาศและบูรณะปฏิสังขรณ์ราชรถและพระยานมาศ เนื่องในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
- รางวัลโล่ผู้ทำคุณกลางวันโล่ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา งานอนุสรณ์ชาตกาล 100 ปี
- รางวัลบุคคลดีเด่น สาขา ทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรมไทย
- โล่ประกาศเกียรติคุณรางวัล “เพชรราชธานี” ประจำปี 2563
- โล่ประกาศเกียรติคุณ “ศิลปินแห่งชาติแม่เจ้าพระยา”
- ใบประกาศเกียรติคุณ ผู้มีฝีมือเยี่ยมจากภาควิชาศิลปะประจำชาติ
- รางวัล “คนดีสี่แผ่นดิน” ครั้งที่ 2
- ได้รับการเชิดชูครูช่างหัตถศิลป์ประจำปี 2556 จากศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)

Certificates or awards received

- Outstanding Artist of the Province in the Visual Arts
- Wattanakunanathorn Award
- Honorary plaque recognizing as a successor of artisan craftsmanship
- Honorary certificate for volunteer work in the construction and restoration of the royal crematorium, including the structures associated with and the restoration of the royal chariot, in the ceremonies for the cremation of Majesty King Bhumibol Adulyadej.
- Award for contributions to Buddhism during the 100th Anniversary of the National Celebration
- Distinguished Person Award for maintaining the Thai Arts and Culture
- Honorary Plaque of “Diamond of the Royal City” for the year 2020
- Honorary Plaque as “Artist of the Chao Phraya River Basin”
- Certificate of Excellence from the National Art Department
- “Good Person of the Land” Award, 2nd Edition
- Recognized as a Master Artisan in 2013 by the International Craft Promotion Center (Public Organization)

sacit

The Legend of THAICRAFT

โครงการเชิดชูผู้สร้างสรรค์
งานศิลปหัตถกรรม

